

De groep [*'Fiat Libertas'*] bestaat blijkbaar uit personen, die op politiek gebied geheel onschuldig zijn . . ., zodat behalve de militaire dingen er nu en waarschijnlijk ook in de toekomst vrijwel alleen statistieken en andere objectieve gegevens mee zullen komen. Van ons uit gezien lijkt het natuurlijk vrij zinloos, hiervoor mensen in gevaar te brengen, maar ik kan van de andere kant toch ook niet inzien dat wij reden hebben om hierover een al te felle strijd te voeren daar onze vorm van berichtgeving er praktisch niet door geraakt wordt. We kunnen trouwens niet op Londen appelleren daar de G[eheime] D[ienst] aldaar nu eenmaal veel interesse blijkt te hebben voor zulke ietwat wilde groepen. Ook in deze richting moeten we ons verdedigen tegen een neiging om Onze Weg aan de G[eheime] D[ienst] te binden. Gelukkig zijn onze relaties met Gerbrandy sterk genoeg om te maken dat wij direct contact met hem houden.¹

'Onze Weg' met hoofdletters, 'concurrentie', 'wilde groepen', 'relaties met Gerbrandy' – het bewees alles tezamen, zoals wij al in deel 7 opmerkten, dat Visser 't Hooft zich uit politieke motieven moeite gegeven heeft, de vorming van Weg B te voorkomen.²

★

Aanvankelijk vond het microfilmen en verzenden van de stukken die Londen moesten bereiken, uitsluitend ten behoeve van Visser 't Hooft plaats. Voor het verbergen van de microfilms werd zorg gedragen door

¹ Brief, 24 jan. 1944, van W. A. Visser 't Hooft aan de Politieke Commissie (Zwitserse Weg A, 5 d). ² Voordat de eerste zending van Weg B binnenkwam, had Visser 't Hooft naast 'politieke' medewerker, Bartels, aan de Politieke Commissie in bezet gebied geschreven: 'U begrijpt dat wij [de] gang van zaken ten zeerste betreuren omdat allerlei verwarring het gevolg kan zijn. Maar de instantie die hier een stokje voor zou kunnen steken' (de gezant die van Tricht in het gelijk gesteld had), 'ziet dit niet in, en zo staan wij machteloos. Het enige wat wij doen kunnen is zelf ons werk zó goed te doen dat wij hen' (Weg B) 'als het ware overbodig maken (wat zij overigens o.i. al zijn) . . . Ook wij, en met name ik, (zijn) ons gaan interesseren voor militaire rapporten' – daartoe hadden Visser 't Hooft en Bartels een aparte boodschapper naar bezet gebied gestuurd (een Rotterdamse inspecteur van politie die niet aan hen gezegd had dat hij enige tijd lid van de NSB was geweest en die, toen dat feit in bezet gebied uitkwam, er niets kon bereiken). Bartels verzocht de Politieke Commissie, die boodschapper zoveel mogelijk te helpen. 'Direct en indirect wordt de nationale zaak daarmee ten zeerste gediend', – direct doordat spionage-rapporten van evidente betekenis waren, indirect doordat de politieke betekenis van Weg A zou worden onderstreept als hij ook militaire betekenis zou krijgen. (brief, 9 jan. 1944, van J. Bartels aan de Politieke Commissie, a.v., 5 e)